

Motion till riksdagen

1989/90:N456

av Anita Johansson m.fl. (s)

Energipolitiken

1973 och 1979 års oljekriser var en dramatisk påminnelse om vår sårbarhet genom OPEC:s produktionsnedskärningar och flerdubbling av oljepriserna. Förutom att industriländerna drabbades av stora ekonomiska svårigheter tvingades vi under en övergångsperiod till ransonering av både olja och el.

Oljekrisen var den direkta anledningen till det stora energiforskningsprogram som tog sin början 1975. Tyngdpunkten låg inledningsvis på att ersätta den omfattande oljeanvändningen genom effektivare energianvändning, övergång till fasta bränslen samt utveckling av inhemska förnybara energikällor.

Under 1970-talet växte motståndet mot kärnkraften. Allt hårdare krav ställdes på kraftverkens säkerhet och på hanteringen av radioaktivt material. Kulmen på motståndet kom i samband med haveriet i kärnkraftverket Three Mile Island 1979.

I folkomröstningen om kärnkraft 1980 tog en stor majoritet ställning för att de 12 kärnkraftverk som var i drift, eller under byggnad, skulle utnyttjas tills de tjänat ut och sedan inte ersättas av ny kärnkraft. Samtidigt beslöts att kraftproduktion i kol- och oljekondensverk skulle undvikas. Motiven till den långa övergångstiden var att ingen akut fara bedömdes föreligga samt att tiden behövdes för att utveckla nya bättre alternativ för elproduktion.

I enlighet med folkomröstningsresultatet har riksdagen åren 1985 och 1988 beslutat att kärnkraftsövecklingen skall vara genomförd år 2010. Samtidigt skall ett säkerställande av energitillförseln till industrin ske så att basindustriernas konkurrensvillkor kan upprätthållas och sysselsättningen tryggas.

Riksdagen fastställde också som ett långsiktigt mål för energipolitiken att Sveriges energiförsörjning skall baseras på varaktiga, helst inhemska och förnybara energikällor.

Resultaten av energiforskningsprogrammet sedan 1975 har visat att med undantag för vattenkraften rent tekniskt mycket arbete återstår innan inhemska förnybara energikällor kan ge ett väsentligt bidrag till landets energiförsörjning.

Ett intensivt arbete pågår nu i hela samhället med att genomföra den av riksdagen beslutade omställningen av energisystemet. I detta ingår bl.a. följande: Kraftindustrin har redovisat ett flertal nya projekt som kan färdigställas under perioden 1990 till 1997. Dessa ger sammantaget ett tillskott om 14–16 TWh och säkerställer därmed behovet av ersättningskraft när de två

första rektorerna ställs av. Förhandlingar om leveranser av naturgas pågår med Norge, Sovjetunionen och Danmark. 400 milj. kr. sätts under fem år på ett program för elhushållning.

Mot. 1989/90
N456

För att åstadkomma en miljömässigt acceptabel ersättning av kärnkraften, med de restriktioner som har lagts fast, finns dock risk för energiprishöjningar. Mot den bakgrunden vill vi starkt understryka vikten av att regeringen, vid utarbetandet av den energipolitiska propositionen som är planerad till år 1990, tar full hänsyn till industrins behov av el till konkurrenskraftiga priser. Det kan också vara av stort intresse att konstatera att den tekniska utveckling som skett har möjliggjort ett effektivare utnyttjande av redan befintliga anläggningar samt öppnat möjligheter att med större naturhänsyn bygga ut vattenkraften.

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om industrins behov av säker eltillförsel till konkurrenskraftiga priser.

Stockholm den 25 januari 1990

Anita Johansson (s)

Bo Forslund (s)

Iris Mårtensson (s)

Sten-Ove Sundström (s)

Ulla-Britt Åbark (s)

Bengt-Ola Rytting (s)

